
Plagiátorství je na Harvardu neomluvitelné

Plagiátorství je na Harvardu neomluvitelné

29. 8. 2012; autor: Lucie Kettnerová; rubrika: Studenti

Poslala přihlášku na čtyři prestižní americké univerzity a na všechny byla přijata. Nakonec se rozhodla i díky získanému stipendiu studovat na právnické fakultě na Harvardu. Se čtenáři i-Fora se Mgr. Daniela Ratajová, LL.M., doktorandka v oboru evropského práva na Právnické fakultě UK, podělila o své zajímavé zkušenosti z Harvardu a přidala i několik cenných rad, jak se takovou školu vůbec dostat.

Mgr. Daniela Ratajová, LL.M., po promoci (na snímku vlevo)

Kdy jste se rozhodla pro studium na zahraniční univerzitě?

Již během svého studia na Právnické fakultě UK jsem měla možnost studovat na zahraniční univerzitě v rámci programu Sokrates/Erasmus. Byla to skvělá zkušenost, která mne již tehdy motivovala k tomu, abych na sobě začala pracovat a zvýšila tak své šance na přijetí na některou z prestižních amerických univerzit. Úplně prvotní rozhodnutí jsem tedy učinila již v roce 2007. Detaily přihlášky jsem se však začala zabývat až na jaře 2010, což bylo tak akorát pro splnění všech náležitostí pro přijetí ke studiu v akademickém roce 2011/2012.

Hlásila jste se jen na Harvard, nebo byly ve hře i další školy?

Kromě Harvardu jsem se hlásila ještě na Berkeley Law School, Columbia Law School a Michigan Law School. Přestože jsem byla přijata na všechny tyto prestižní univerzity, ve finále zvítězil Harvard.

Proč zrovna Harvard? Nabízí ve vámi zvoleném oboru něco výjimečného?

Bezesporu je to elitní instituce, která nabízí nepřeberné množství předmětů, jež vyučují slavní špičkoví profesori. Kromě toho se studenti mohou realizovat ve více než 60 nejrůznějších studentských asociacích, v mnoha právních klinikách pod záštitou univerzity či se věnovat jiným extrakurikulárním aktivitám. To byl hlavní důvod, proč jsem nakonec zvolila Harvard.

Program LL.M. je obecný, není zaměřený na žádný obor, což umožňuje studentům zvolit si nejrůznější předměty, které spolu nemusí souviset. Lze vybírat z nabídky více než 200 různých předmětů, což vůbec není jednoduché, neboť každý má pouze omezený počet kreditů, předměty se často mezi sebou kryjí, takže bohužel nemůžete ani zdaleka studovat vše, co byste si přáli.

Dle mého názoru však Harvard nabízí zejména výjimečné profesory, což je velká devíza univerzity tak zvučného jména, neboť se zde koncentrují jak špičkoví akademici, tak také lidé z praxe. Měla jsem tak možnost být studentkou např. prof. Dershowitze, Lawrence Lessiga a dalších. Diskutovat o právu s vlivnými lidmi jejich formátu je opravdu velké privilegium.

Můžete prozradit, kolik stojí české studenty rok studia na této univerzitě? Je školné tou největší položkou?

Školné na Harvard Law School stojí necelých 49 000 dolarů, přičemž jeho výše se překvapivě mezi jednotlivými univerzitami příliš neliší. Kromě toho studenti musí povinně platit zdravotní pojištění a další administrativní poplatky spojené se studiem a dále samozřejmě životní náklady, které do značné míry závisí na tom, kde bydlí – zda na koleji v kampusu, v jiných univerzitních zařízeních vyšší kvality či v soukromých podnájmech. Celkem musejí studenti prokázat, že mají k dispozici minimálně 72 000 dolarů. Školné je tedy skutečně tou nejvyšší položkou.

Poskytuje nějaké stipendium českým studentům přímo univerzita?

Harvard poskytuje částečná stipendia, ale konkrétní podmínky a důvody, na základě kterých se rozhoduje, se nikde nedočtete. Nedá se tedy říct, že by Harvard poskytoval stipendia českým či jiným studentům. Myslím, že o každé žádosti je pečlivě rozhodováno na základě konkrétních okolností a potřeb daného studenta. Většina lidí si tak bere na své studium půjčky, které následně splácí.

Z jakých zdrojů jste si finance zajišťovala vy?

Já jsem byla mezi těmi šťastnými, kterým Harvard částečné stipendium poskytl. Dostala jsem též příspěvek od Právnické fakulty UK. Studium na Harvardu mi však umožnilo zejména stipendium od elitní [Nadace Zdeňka Bakaly](#) .

Budova Harvard Law School

V čem se nejvíce liší studium na Harvardu a Univerzitě Karlově?

Mám pocit, že snad úplně ve všem. Životem v univerzitním kampusu a přístupem studentů k celému procesu vzdělávání počínaje a vybaveností fakulty konče. Harvard je velice bohatá univerzita, což je vidět na každém kroku. V kampusu právnické fakulty, který je neustále krásně udržován, chodí studenti nejen na přednášky a do knihovny, ale je zde také menza, kolej, velká tělocvična, hřiště na beach volejbal, „study rooms“, které jsou k dispozici 24 hodin denně, a dále společenské místnosti a haly plné pohodlných křesel, kde se mohou studenti setkávat a u hořícího krbu diskutovat.

Každá učebna je perfektně technicky vybavená a knihovna patří mezi největší právnické knihovny na světě. Najdete zde doslova úplně všechno. A co čistě náhodou nenajdete zde, můžete si objednat k zapůjčení z knihovny Yale Law School. Při úvodní prohlídce nám knihovníci řekli, že zjistíme-li, že v knihovně chybí nějaká kniha v našem jazyce týkající se práva naší země, kterou by měli mít, tak je máme informovat, aby ji mohli zakoupit. Pro zábavu jsem tedy zabrousila do české sekce a našla jsem tu snad všechny právnické knihy, které – z těch, co znám – považuji za významné.

Množství zdrojů, ochota pracovníků a organizace knihovny vůbec bere opravdu dech. Studenti zde navíc mohou studovat 24 hodin denně. Zní to trochu směšně, ale skutečně ve dvě či tři hodiny ráno zde najdete desítky studentů, kteří tvrdě pracují do ranních hodin.

Jaký byl přístup studentů ke škole?

V přístupu studentů ke studiu a akademickému životu na fakultě vůbec jsem viděla velký rozdíl. Většina studentů se aktivně podílí na akademickém životě, ať již členstvím v některém ze spolků či jako editoři některého z akademických periodik.

Dále v podstatě neexistuje, aby studenti chodili pozdě do třídy, drtivá většina je poctivě připravena, protože je považováno za téměř nepřijatelné, aby student neznal odpověď na otázku položenou během hodiny. Zájem studentů o probíranou látku projevovaly během diskusí v hodině se též velice liší od toho, co jsem, alespoň před několika lety, měla možnost zažít v Česku. Asi není potřeba zdůrazňovat, jak tvrdě zde studenti studují, aby v obrovské konkurenci dostali dobré známky, na kterých velice záleží zejména pro získání dobré pracovní nabídky.

Nemohu pominout systém zkoušek, který je též naprosto odlišný. Zkouškové období trvá pouze zhruba 2 týdny, čili se stane, že máte zkoušky několik dní za sebou, aniž byste měli možnost to nějak ovlivnit. Klíčová je tedy poctivá příprava během celého semestru, resp. trimestru. Veškeré zkoušky jsou písemné a anonymní, aby byla zajištěna maximální objektivita hodnocení. Každý student proto má své identifikační číslo, kterým svou zkoušku „podepíše“, a jeho jméno je přiřazeno až po udělení známky, kdy je konečný výsledek ještě možné mírně modifikovat na základě práce ve třídě.

Jedním z největších průšvihů, kterého se můžete dopustit, je jakýkoli náznak sebeidentifikace při zkoušce, např. pokud bych, jakožto jediná LL.M. studentka ve třídě, uvedla odkaz na právní úpravu v ČR, dále (podezřelý) kontaktování vyučujících během zkouškového období a zejména plagiátorství.

To je strašák, který na studenty během celého zkouškového období kouká doslova i na toaletách. Po celé škole jsou vyvěšeny plakáty upozorňující studenty na závažnost plagiátorství, jehož odhalení může velice lehce vyústit až ve vyloučení ze školy. Ostatně jedna z prvních knih, kterou jsme na začátku roku dostali, byla o tom, jak psát zkoušky a písemné práce a vyhnout se plagiátorství. Písemné práce jsou přísně kontrolovány a dle mé zkušenosti berou studenti plagiátorství opravdu vážně a dávají si velký pozor, aby své zdroje řádně citovali a vyhnuli se tak zbytečným problémům. Je však potřeba zdůraznit, že srovnávám nesrovnatelné, a to z mnoha důvodů. Ráda bych dodala, že přestože jsou možnosti PF UK v porovnání s Harvardem omezené, získala jsem zde vzdělání na takové úrovni, které bylo dostatečné k přijetí na ty nejprestižnější americké právnické fakulty.

A co studentský život?

Od rána do večera zde máte pocit, že se vše točí skutečně jen a jen kolem studentů, a podpora ze strany fakulty, a to nejen finanční, nejrůznějším studentským projektům a iniciativám je neuvěřitelná. Na Harvard Law School působí nepřehledné množství studentských spolků – od Harvard Federalists Society až po spolek In Vino Veritas, jehož členové se účastní ochutnávek vína s odborným výkladem.

Na fakultě se nikdy nevyučuje od 12 do 13 hodin, kdy probíhají přibližně čtyři „lunch talks“ organizované nejen studentskými spolky, ale též fakultou samotnou (nejčastěji Career Office). Během těchto krátkých poledních setkání mohou studenti neformálně diskutovat a (zdarma) poobědvat s pozvanými hosty, kterými jsou většinou absolventi Harvardu. Hosty byli například vyšetřovatel FBI a specialista na vyjednávání s teroristy, obhájci vězňů z Guantánama, soudci, advokáti nejrůznějších advokátních kanceláří atd. Studentským iniciativám se tedy meze absolutně nekladou, spíše naopak.

Do kterých zajímavých mimoškolních aktivit jste měla příležitost se zapojit?

Přestože jsem během svého magisterského studia na PF UK patřila mezi velice aktivní studenty, na Harvardu jsem se zapojovala spíše pasivní účastí na akcích organizovaných v kampusu. Jeden akademický rok je velice málo času. Vše je nové, obrovské a ohromující, setkáváte se s velkým množstvím neuvěřitelně chytrých a zajímavých lidí, se kterými si máte mnoho co říct, a do toho všeho se musíte pravidelně připravovat z hodiny na hodinu. Na aktivní zapojení se do mimoškolních aktivit tedy příliš času bohužel nezbývá.

„Přestože to bylo studium náročné, jsem nesmírně vděčná za to, že mohu patřit mezi absolventy této univerzity a úročit zkušenosti a znalosti, které jsem nabyla nejen z knih, ale též od studentů a profesorů, se kterými jsem měla tu čest se setkávat,“ říká Daniela Ratajová.

Pravidelně jsem však chodila na přednášky, semináře a jiné akce, které organizovaly různé studentské spolky. Aktivně jsem se pak zapojila do přípravy „International Night“, kterou tradičně organizuje třída LL.M. studentů. Jedná se o večer, kdy za velké finanční i jiné podpory ze strany fakulty LL.M. studenti představují země, ze kterých pocházejí. Téměř každý si tedy připravil drobné tradiční občerstvení, výzdobu, případně oblečení či představení, jako např. národní tance.

Jaké jsou vaše další plány po návratu do Čech?

Po svém návratu do České republiky budu opět pracovat a pokračovat v přípravě na profesní zkoušku. Budu se snažit nabrat co nejvíce pracovních zkušeností ve veřejném i soukromém sektoru, abych jednou byla dobrou soudkyní, což je mým velkým snem. Jsem přesvědčena, že k jeho dosažení mi pomůžou i znalosti, schopnost komparativního pohledu na právo a další zkušenosti, které jsem měla možnost získat na Harvardu. Byl to naprosto klíčový rok v mém životě, a to nejen po stránce profesní, ale též osobní, neboť v prostředí Harvardu, kde je potřeba často hodně věcí překousnout a zapřít se, člověk „vyroste“.

Doporučení Daniely Ratajové, jak se dostat na prestižní zahraniční univerzitu

Klíčové je začít s přihláškou včas, čili na jaře rok před začátkem akademického roku, ve kterém chcete studovat. Termín podávání přihlášek je na začátku prosince a je toho opravdu mnoho, co je potřeba zařídit: zkouška TOEFL, kterou lze v

Praze skládat pouze několikrát do roka, doporučení od několika osob, perfektně napsané eseje, dokumenty od domácí fakulty atp. Vše zabere dost času, takže bych doporučila minimálně půl roku přípravy.

Stále studujícím studentům, kteří uvažují o studiu na některé z prestižních univerzit ve Spojených státech, bych doporučila, aby velice dbali na své známky, neboť to je dle mého názoru jedno z klíčových kritérií pro přijetí. Já jsem promovala s červeným diplomem a z diskusí s ostatními spolužáky z LL.M. třídy jsem nabyla dojmu, že jsme na tom byli všichni podobně.

Velký význam během přijímacího řízení mají též mimoškolní aktivity, kterým se uchazeč během svého studia věnoval. Může se jednat o dobrovolnickou činnost, vydávání školního časopisu, aktivní zapojení do studentského spolku, účast v akademických soutěžích atd. Harvard je velice důsledný ve vybírání svých studentů. Ročně se tam hlásí tisíce uchazečů z celého světa, čili úspěšný uchazeč musí nabídnout něco zajímavého, na základě čeho jej lze odlišit od uchazečů neúspěšných.

Pro již přijaté uchazeče mám následující radu: Budte připraveni na to, že se potkáte s neuvěřitelně chytrými, schopnými a zajímavými lidmi z celého světa. Harvard vás přijal, protože máte co nabídnout, ale rok strávíte v prostředí, kde není nikdo jiný než ti nejlepší lidé z celého světa, kteří Harvard též zaujali něčím výjimečným. Snažte se tedy nepodlehout známému a rozšířenému „imposter syndrom“ neboli pocitu, že všichni jsou lepší a chytřejší a vás přijali omylem. Harvard nepřijímá studenty omylem.

Moje hlavní rada však je: nebát se, sebrat odvalu a přihlásit se. Budu parafrázovat jednoho z mnoha slavných absolventů Harvard Law School – yes, you can...